

Kázeň z ev. Služieb Božích, Bratislava (NK), 16. 3. 2025, 18.00 h,
2. pôstna nedeľa, ES: 116, 95, 431, A 27; Žalm 25, 4 - 10; téma:

ČO HOVORIA OBETE?

3. Mojžišova 3, 1 - 17: „¹ Ak je jeho obetným darom obeť spoločenstva, ak chce priniesť kus rožného statku, či už samca alebo samicu, nech ho bezchybné prinesie pred Hospodina. ² Položí ruku na hlavu svojho obetného daru a zabije ho pri vchode do svätostánku; kňazi, synovia Áronovi, dookola krvou pokropia oltár. ³ Potom z obete spoločenstva prinesie ako ohňovú obeť Hospodinovi tuk, pokrývajúci vnútornosti, i všetok tuk, ktorý je na vnútornostiach; ⁴ aj obe obličky i s tukom, ktorý je na nich pri bedrách; lalok pečene aj s obličkami oddelí. ⁵ Synovia Áronovi to spália ako ohňovú obeť príjemnej vône Hospodinovi na oltári spolu so spaľovanou obeťou, ktorá je na dreve na ohni. ⁶ Ak je však jeho obetný dar určený na obeť spoločenstva Hospodinovi z drobného dobytku, nech prinesie samca alebo samičku bez chyby. ⁷ Ak prinesie ako obetný dar jahňa, nech ho predloží pred Hospodina. ⁸ Ruku položí na hlavu svojho obetného daru a zareže ho pred svätostánkom; synovia Áronovi pokropia dookola oltár jeho krvou. ⁹ Nech predloží z obete spoločenstva ako ohňovú obeť Hospodinovi jej tuk; celý chvost nech úplne oddelí od chrbtovej kosti, i tuk pokrývajúci vnútornosti spolu so všetkým tukom, ktorý je na vnútornostiach, ¹⁰ aj obe obličky i s tukom, ktorý je na nich pri bedrách; lalok pečene oddelí spolu s obličkami. ¹¹ Nech to kňaz spáli na oltári ako jedlo ohňovej obete Hospodinovi. ¹² Ak je jeho obetným darom koza a prinesie ju Hospodinovi, ¹³ nech jej položí ruku na hlavu a nech ju zareže pred svätostánkom; synovia Áronovi pokropia dookola oltár jej krvou; ¹⁴ nech z nej prinesie svoj obetný dar ako ohňovú obeť Hospodinovi: tuk pokrývajúci vnútornosti, i všetok tuk, ktorý je na vnútornostiach, ¹⁵ aj obe obličky i s tukom, ktorý je na nich pri bedrách, aj lalok pečene oddelí spolu s obličkami. ¹⁶ Nech ich potom kňaz spáli na oltári ako jedlo ohňovej obete príjemnej vône. Všetok tuk patrí Hospodinovi. ¹⁷ To je večné ustanovenie pre všetky vaše pokolenia vo všetkých vašich bydliskách. Nesmiete jesť nijaký tuk a nijakú krv.“

Milí bratia a milé sestry!

V Biblii sú state, ktoré **zdanlivo nič duchovné** nehovoria. Aj tá, ktorú sme čítali, je ostro realistická, **surovejšia a priamočiarejšia**, ako by sme čakali.

Keď sa zahlbíme do čítania poriadku obete spoločenstva, v dlani zacítíme dotyk srsti, počujeme **bečanie oviec, mečanie kôz a bučanie kráv**. V predstave vidíme **krv striekajúcu z podrezaných zvieracích hrdiel**, ich vypitvané vnútornosti a napokon zápach spáleného škvariaceho sa loja. Máme chuť odvrátiť sa poznamenať: „Drastické, nechutné!“

Nuž, **obete a ich poriadky vskutku hovoria inou rečou, než na akú sme v Biblii zvyknutí**. Vyvádza nás to z rovnováhy a nenecháva na pokoji. A to je dobre.

Nemali by sme sa snažiť tieto texty, akých je v 3. Mojžišovej knihe nemálo, rýchlo preskočiť, či pre seba ich z Biblie úplne vyškrtnúť. Ochudobnili by nielen biblické svedectvo, ale aj samých seba.

Biblické svedectvo by sme ochudobnili o dobrú tretinu Mojžišových kníh a o bytostnú súčasť viery Božieho ľudu, ktorou obete boli. **Sami seba by sme ochudobnili o závažné slová, ktoré majú znieť a prenikať do nášho svedomia, do našej viery**.

Starozmluvné obetné poriadky sú čímisi úplne odlišným, než na čo sme vo svojej viere zvyknutí. Niečím celkom iným, ako čo si zvykneme z Biblie čítať. Nám, terajším kresťanom, hrozí nebezpečenstvo, že vieru zúžime iba na zbožné túžby, city, pocity, že sa nám viera stane len záležitosťou srdca a duše. **Poriadky obetí** nás z tohto omylu až drsne vyvádzajú. **Vyjadrujú vieru a teologické otázky nie duchovnými slovami, ale hmotne**, pomocou kusov loja - zvieracieho tuku a krvavých vnútorností. Že sa nám takéto veci nezdarujú? **Že to už nepatrí do novozmluvného poňatia viery a zbožnosti? - V tom by sme sa poriadne mylili.** Áno, je faktom, že obeť v súčasnosti neprinášajú ani židovskí veriaci, ani kresťania. Nie kvôli estetike, či - oproti staroveku - zmenenému vkusu, ani nie kvôli tomu, že je to málo duchovné. **Pre to, že krvavé obeť zvierat prestali, jestvujú praktické aj teologické dôvody.**

Praktickým dôvodom je, že obeť už niet kde vykonávať. Jeruzalemský chrám už temer dve tisícročia neexistuje.

Teologickým dôvodom, že obeť zvierat sa už neprinášajú, je skutočnosť, že **obeť Ježiša Krista na kríži je dostačujúca, má dostatočnú váhu, závažnosť. Nahradila obeť zvierat. Umožnila úplné odpustenie**

našich hriechov a obnovenie vzťahu s Bohom (por. Žid 10, 10.12 - 18).

Obeť - hoci v inom zmysle - však predsa zostala základným kameňom viery. List Rímskym 12, 1 nás vyzýva: „*Pre milosrdenstvo Božie vydávajte svoje telá v živú, svätú, Bohu príjemnú obeť, vašu rozumnú to službu Bohu.*“ Obete - hoci nie tie krvavé zvieracie - patria do života spoločenstva veriacich. V Židom 13, 15 čítame: „*Skrze Neho (Ježiša) teda vždy prinášajme Bohu obeť chvály, to jest ovocie pier vyznávajúcich Jeho meno.*“

SZ-ní Izraelci prinášali rôzne obeť. Spomeňme 5 z nich:

Spalované obeť (3M 1. kap.). Boli dobrovoľné. Boží ľud nimi vyjadroval oddanosť Hospodinovi.

Pokrmové obeť (3M 2. kap.) Boli tiež dobrovoľné. Vyjadrovali uznanie, že všetko čo máme, je Božím vlastníctvom.

Obeť spoločenstva (3M 3. kap.) Rovnako ako predtým spomenuté obeť, boli dobrovoľné. Vyjadrovali vďačnosť Bohu a symbolizovali pokoj a spoločenstvo s Hospodinom

Jestvovali však aj povinné obeť, napr. **obeť za hriech** (3M 4. kap.) Ich cieľom bolo zaplatiť za neúmyselné hriechy, ktoré človeka duchovne znečisťovali, za zanedbanie

a bezmyšlienkovité konanie. Ich cieľom bolo obnovenie vzťahu hriešnika s Hospodinom.

K povinným obetiam patrili aj obeť za rôzne previnenia - **obete zadostučinenia za vinu**. Ich účelom bolo zaplatiť za hriechy proti Bohu i ľuďom. Bohu človek priniesol obeť, ľuďom musel nahradiť škodu v zákonom stanovenej náhrade pre poškodeného.

Pre nás, ako Boží ľud Novej zmluvy platí, že Kristova smrť bola dokonalou obeťou, Ježiš bezchybným človekom, ktorý sa dal cele k dispozícii Bohu a stal sa jedinou cestou do spoločenstva s Bohom (por. Ján 14, 6). **Jeho smrť obnovila spoločenstvo nás, hriešnych s Bohom** (por. 2Kor 5, 17 - 19. 21). **Kristova smrť zbavuje smrteľných následkov hriechu** (R 8, 1).

Keď sa vrátíme k 3M 3. kap., **čo nám hovorí poriadok obete spoločenstva?**

1. To prvé sme už spomenuli. Zostúpili sme z duchovna - z neba, na reálnu zem. **Obete nám** vo svojej hrubej a názornej realite **ukazujú, že sme hriešni ľudia, trest ktorých musel byť zaplatený krvavou obeťou.**

2. Vskutku, pri obetiach striekala krv - onen mocný symbol života. Krv je život. Krv oživuje všetko živé. **Ak vytečie krv, spolu s ňou vytečie aj**

život sám. V krvi je obsiahnutý život, sila i chuť života. Preto sa krv v rôznych náboženstvách používala k čarovaniu. Preto sa tradujú rozprávania o grófskych čarodejníkoch (u nás o Alžbete Bátoriovej), ktoré sa vraj kúpali v krvi, aby si udržali mladosť. Preto jestvujú iné rozprávania o polomŕtvych upíroch, ktorí si krvou udržujú nesmrteľnosť.

Z Biblie nám znie: Táto **krv vám nepatrí. Vylejete ju k oltáru.** Nech vám ani nenapadne čarovať s ňou. **Nemáte právo predlžovať si život na úkor kohokoľvek iného, aj keby to bolo „iba“ obetné zviera. Nebudete sebecky nikomu piť krv - obrazne i doslovne. Nebudete z druhých vyciavovať bytostnú silu. Vaše sebestvo na ňu nemá čo siahať.** Podnikatelia makajú od „vidím do nevidím“ a to isté vyžadujú aj od svojich podriadených, neraz bez ohľadu na ich úlohy v rodine a nadčasy.

A potom: tuk, loj, je zásobáreň energie. Kedysi tuk symbolizoval silu, blahobyť a najmä nádej, že človek aj v období častých hladomorov prežije. Ako to dnes už vieme, najlepšie sa tučnie zase len z tuku. Napriek tomu, že v súčasnosti máme iné ideály zdravej výživy a pekného výzoru, aj nám má obetovaný tuk, čo povedať. **Dnes sa neženieme za tukom a masťou, no celá naša doba predsa len prahne po tukoch:** tukoch prírodných. Nemienim tým nátierky na chlieb, ale

tie tuky, ktoré premazávajú stroje - rôzne zemné oleje, mazuty, petroleje, nafty a benzíny potrebné na pohon strojov. Aj to sú svojím spôsobom tuky. - Látky plné energie. **Tieto pre nás predstavujú silu a blahobyť. Kvôli nim sa vedú boje a vojny.**

Pre Izraelcov predstavoval tuk sídlo sebavedomia, ak ho bola veľa, tak arogancie. Preto pri obetiach dávali Izraelci tuk Hospodinovi, aby vyjadrili: Nebojíme sa, že by sme o niečo prišli. **Odovzdáme Ti, Pane najväčšiu časť životnej energie, lebo to, čoho sa v živote viery treba obávať najviac, je prehnané sebavedomie a arogancia.**

Poriadok obete na konci uvádza **pečeň a obličky.** Pre nás by to boli suroviny do kuchyne, v staroveku však predstavovali utajenosť vnútra človeka (Ž 7, 10; 26, 2), ktoré je poznateľné iba Bohu (Jer 11, 20). Používali na veštenie. **Skrze pečeň a obličky sa zisťovala budúcnosť. To, že Izraelci pečeň i obličky odovzdávali Hospodinovi, je veľavravné. Ako veriaci nepotrebujeme poznať budúcnosť. Najlepšou zárukou budúcnosti je vernosť Božím poriadkom. Potom sa niet čoho obávať. Veštby a horoskopy sú pasé. U veriaceho v živého Boha pre nich niet miesta.** Pečeň a obličky Izraelci pokojne spálili, podobne ako predtým tuk. Krv obetných zvierat vyliali - dookola

ňou pokropili oltár. Pre spoločnú obetnú hostinu z obetovaného zvierťa, zostalo ešte stále dosť. Podľa poriadku obete spoločenstva **sa to najcennejšie spaľuje Hospodinovi.** Len Jemu patrí život - náš i obetného zvierťa - energia pre život aj budúcnosť. Obetné zviera muselo byť bezchybné, úplne zdravé. **Aj my dávajme Bohu to najlepšie.**

Tam, kde sa takto obetuje, vzniká hod spoločenstva, nie spolok sebcov a nevraživých egoistov. Vzniká nové spoločenstvo.

Z Novej zmluvy zaznieva pozvanie do spoločenstva s Pánom Ježišom Kristom. On sa vzdal života, svojej energie, spálil ju na lásku k nebeskému Otcovi i k ľuďom. **Ježiš sa vzdal budúcnosti, dal ju Bohu, keď splnil Jeho vôľu a obetoval svoj svätý život na kríži. Pre nás, aby sme mali dobrú budúcnosť.** Vo viere v Baránka Božieho za nás obetovaného, je naša nádej. S týmto vedomím kráčajme tohtoročným pôstnym obdobím.

Amen.

S použitím: Ondřej Stehlík, *Kázání z vituální kazatelny (vlastným nákladem, Praha 1997)*, Kol autorov: *Průvodce životem: 3. Mojžíšova (vyd. IBS a Luxpress, Praha 2001)*; Kol. autorov: *Výklady ke SZ I (vyd. Kalich v ENA, Praha 1991)*: **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**